

GALANTSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO

Bratislavská 1458/71, 92401 Galanta

PROPOZÍCIE

Čaro slova 2020

okresného kola súťaže

v umeleckom prednese poézie a prózy

detí, mládeže a dospelých

Hviezdoslavov Kubín 2020

66. ročník celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky

v umeleckom prednese poézie a prózy,

v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

1.1. Charakteristika súťaže

- 1.1.1. Celoštátna postupová súťaž a prehliadka umeleckého prednesu poézie a prózy, tvorby recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých Hviezdoslavov Kubín je **najstaršou a najprestížnejšou** súťažou a zároveň **vrcholným podujatím** tohto druhu na Slovensku.
- 1.1.2. Súťaž je určená deťom, mládeži a dospelým.
- 1.1.3. Súťaž nie je tematicky zameraná, ani vymedzená.
- 1.1.4. Súťaž sa koná **každý rok**.

1.2. Ciele súťaže

- 1.2.1. **Hlavným cieľom súťaže** je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie nadania a umelecko-odborný rast jednotlivcov a kolektívov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie umeleckej tvorby v oblasti umeleckého prednesu, recitačných kolektívov a divadla poézie.
- 1.2.2. Ďalšími cieľmi sú:
 - 1.2.2.1. prezentovať a konfrontovať súčasnú interpretačnú tvorbu v oblasti umeleckého prednesu jednotlivcov a kolektívov a inscenačnú tvorbu divadiel poézie;
 - 1.2.2.2. hlbšie spoznávať literárne hodnoty a zoznamovať s nimi verejnosť. Rozširovať a prehľbovať v súťažiacich literárne poznanie, tvorivosť, kultivovať ich jazyk, reč, zmysel pre rytmus, pestovať vzťah k slovu ako kultúrnej a umeleckej hodnote;
 - 1.2.2.3. prispievať k vyhľadávaniu talentovaných a nadaných žiakov a študentov v oblasti umeleckého slova, viesť ich k samostatnej tvorivej činnosti, upevňovať ich záujem o sebavzdelávanie, prispievať k účelnému a efektívnemu využívaniu voľného času;
 - 1.2.2.4. umožniť pedagogickým pracovníkom využívať poznatky zo súťaže na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu detí a mládeže v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, estetická a etická výchova, a kultúrnym pracovníkom ponúknuť možnosť na skvalitnenie kultúrneho života v miestach a regiónoch;
 - 1.2.2.5. aktivizovať slovnú interpretačnú a divadelnú tvorbu na základných, stredných a vysokých školách, základných umeleckých školách, v centrách voľného času a ďalších subjektoch vzdelávacej, kultúrnej a umeleckej činnosti detí, mládeže a dospelých;
 - 1.2.2.6. vytvárať možnosť prezentácie, vzájomnej konfrontácie, inšpirácie a vzdelávania pre všetkých záujemcov o túto činnosť prostredníctvom prehliadok, hodnotiacich diskusií a iných foriem vzdelávacích i sprievodných podujatí.

1.3. Riadenie súťaže

- 1.3.1. Vyhlasovateľom a odborným garantom je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.
- 1.3.2. Organizátormi sú krajské a regionálne osvetové a kultúrne strediská, mestské kultúrne strediská a ďalšie kultúrne a školské subjekty.

2. ŠTRUKTÚRA SÚŤAŽE

2.1. Kolá súťaže

- 2.1.1. Súťaž má postupový charakter a je **viacstupňová**:
- 2.1.2. Základným stupňom súťaže je triedne kolo. Víťaz triedneho kola postupuje do školského kola, potom do obvodného, okresného a regionálneho kola. Z regionálnych postupových súťaží postupujú víťazi do krajských súťaží. Víťazi krajských kôl postupujú do celoštátneho kola.

2.2. Súťažné kategórie

2.2.1. Súťaž jednotlivcov

Vo všetkých kategóriách **sa súťaží osobitne v prednese poézie a osobitne v prednese prózy.**

2.2.1.1. Umelecký prednes detí:

I. kategória

- žiaci 2. – 4. ročníka** základných škôl a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 7 – 10 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **5 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **6 minút**.

II. kategória

- žiaci 5. – 6. ročníka** základných škôl a prímy (1. ročníka) osemročných gymnázií a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 10 – 12 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **5 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **6 minút**.

III. kategória

- žiaci 7. – 9. ročníka** základných škôl a sekundy, tercie, kvarty (2. – 4. ročníka) osemročných gymnázií a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 12 – 15 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **6 minút**,

umelecký prednes **prózy** maximálne **8 minút**.

2.2.1.2. Umelecký prednes mládeže:

IV. kategória

- žiaci 1. – 4. ročníka stredných škôl**, 5. – 8. ročníka osemročných a bilingválnych gymnázií a ostatná nevysokoškolská mládež do 19 rokov vrátane,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **8 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **10 minút**.

2.2.1.3. Umelecký prednes dospelých:

V. kategória

- študenti vysokých škôl** bez ohľadu na vek, žiaci 5. – 6. ročníka konzervatórií a **dospelí od 20 rokov**,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **8 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **10 minút**.

2.2.1 Súťaž kolektívov

I. kategória

- detské** recitačné kolektívy a divadlá poézie,
- vek účinkujúcich členov súboru **do 15 rokov**.

II. kategória

- divadlá poézie a recitačné kolektívy **mládeže a dospelých**,
- vek účinkujúcich členov súboru **nad 15 rokov**.

3. PODMIENKY PRE SÚŤAŽIACICH

3.1. Prihlasovanie

3.1.1. Na súťaži sa môže zúčastniť každý neprofesionálny recitátor, záujemca o umelecký prednes a neprofesionálne kolektívy inscenujúce literárne texty.

3.1.2. **Žiaci I. – III. kategórie a recitátori IV. kategórie** majú právo prihlásiť sa do triedneho, resp. školského kola v škole, ktorú navštevujú. Deti v domácom vzdelávaní sa prihlasujú do súťaže kmeňovej, resp. skúšobnej školy alebo základnej umeleckej školy. Ak sa školské kolá v uvedených školách nekonajú, môže pre nich základné kolo organizovať príslušné občianske združenie. Individuálne problémy rieši Národné osvetové centrum.

- 3.1.3. **Organizátori školských kôl prihlasujú víťazných postupujúcich recitátorov do vyššieho kola súťaže prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra:** <http://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky/hviezdoslavov-kubin/>, v časti „Chcem sa prihlásiť“.
Do okresného kola v Galante sa treba prihlásiť **najneskôr do konca februára 2020!**
- 3.1.4. Ak sa školské kolá na stredných školách nekonajú, recitátori IV. a V. kategórie majú právo prihlásiť sa do súťaže okresného kola podľa miesta bydliska alebo školy/pracoviska. V prípade, že kultúrne inštitúcie okresné kolá neorganizujú, recitátori IV. – V. kategórie majú právo prihlásiť sa do vyšších kôl súťaže (regionálne, resp. krajské), avšak do najnižšieho kola, ktoré sa v okruhu ich pôsobenia organizuje. **Títo recitátori sa prihlasujú do súťaže samostatne prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra:** <http://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky/hviezdoslavov-kubin/>, v časti „Chcem sa prihlásiť“.
- 3.1.5. **Kolektívy** sa prihlasujú do okresných/regionálnych kôl **podľa miesta svojho pôsobenia prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra:** <http://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky/hviezdoslavov-kubin/>, v časti „Chcem sa prihlásiť“. **Prihlasuje ich vedúci alebo zriaďovateľ súboru.**
- 3.1.6. V prípade, že **sa nemení veková kategória**, tak: Recitátori, ktorí sa zúčastnili na celoštátnej súťaži a prehliadke Hviezdoslavov Kubín v predchádzajúcom roku, majú právo nastúpiť v nasledujúcom roku do súťaže v krajskom kole. Podobne tí, čo sa zúčastnili na krajskom kole, môžu nastúpiť v regionálnom/okresnom kole. Tí, čo sa zúčastnili na regionálnom kole, môžu nastúpiť do okresného kola. Tí, ktorí sa zúčastnili na okresnom kole, môžu nastúpiť do obvodného/školského kola a účastníci obvodných kôl môžu nastúpiť do školského kola súťaže. **Detských recitátorov nastupujúcich do obvodného/okresného kola prihlasujú školy. Od okresných kôl vyššie sa recitátori prihlasujú do súťaže samostatne prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra:** <http://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky/hviezdoslavov-kubin/>, v časti „Chcem sa prihlásiť“. Prihlasujú sa do príslušného kola, na ktoré majú podľa uvedených zásad právo.

3.2. Súťažné podmienky

- 3.2.1. Súťaž sa koná v prednese slovenskej a svetovej básnickej a prozaickej (nie dramatickej!) literatúry v **slovenskom jazyku**.
- 3.2.2. Recitátori a kolektívy prechádzajú všetkými stupňami súťaže **s tým istým textom a s tou istou inscenáciou hry**, ktorými sa prezentujú v základnom stupni súťaže.
- 3.2.3. Recitátor je povinný **prednášať text naspamäť**.
- 3.2.4. Do súťaže **nemožno vstúpiť s textom**, s ktorým recitátor v minulosti na súťaži Hviezdoslavov Kubín už vystúpil, alebo s ktorým získal umiestnenie na celoslovenských kolách iných recitátorských súťaží (Šaliansky Maťko, Beniakové Chynorany, Vansovej Lomnička, Naša Vansovej Lomnička, Timravina studnička, ... a Slovo bolo u Boha, Dilongova Trstená a ďalšie).
- 3.2.5. Podmienkou účasti jednotlivcov je **elektronické spracovanie súťažného textu prednesu vo formáte Word**, ktorý pripája ako prílohu v elektronickom prihlasovaní. V texte treba zachovať grafické členenie veršov a strof, odsekov podľa knižného alebo časopiseckého vydania. Na súťažný text je potrebné uviesť **meno recitátora, autora, prekladateľa, názov a zdroj textu**, prípadne upravovateľa textu a **meno/á pedagóga/lektora**, s ktorým recitátor na texte pracoval.
- 3.2.6. Súborny sa **nemôžu zúčastniť na súťaži s inscenáciou**, s ktorou vstúpili do inej súťaže garantovanej Národným osvetovým centrom, ani s inscenáciou, s ktorou už súťažili na Hviezdoslavovom Kubíne v minulosti.

Podmienkou účasti kolektívu je **zaslanie elektronicky spracovaného scenára inscenácie** s uvedením **autorov a prekladateľov** textov, ako aj **tvorcov inscenácie vo formáte Word**. Text sa vkladá ako príloha do elektronického prihlasovania.

Časový harmonogram súťaže:

- Okresná súťaž pre okres Galanta sa uskutoční v Galantskom osvetovom stredisku nasledovne:

I. kategória - 17. marec 2020 od 8,30 hod /v utorok/ poézia a próza

II. kategória - 18. marec 2020 od 8,30 hod /v stredu/ poézia a próza

III. kategória - 19. marec 2020 od 8,30 hod /vo štvrtok/ poézia a próza

IV. a V. kateg. - 20. marec 2020 od 8,30 hod /v piatok/ poézia a próza (**termín môže byť posunutý na 19.3., podľa počtu súťažiacich**)

- Krajská súťažná prehliadka - Hollého pamätník:

28. apríl 2020 - I., II. a III. ktg. poézia a próza

30. apríl 2020 - IV. a V., ktg. poézia a próza, divadlá poézie a detské recitačné kolektívy

- Celosťátna súťaž a prehliadka - 66. Hviezdoslavov Kubín: 17. – 20. 6. 2020 v Dolnom Kubíne

UPOZORNENIE: Organizátor okresnej súťaže neprepláca cestovné náhrady.

Prihlásiť sa treba elektronicky **najneskôr do konca februára 2020!**

Nezabudnite uviesť v elektronickej prihláške mailovú adresu organizátora vyššieho kola súťaže:
osveta_galanta1@zupa-tt.sk

Kontakt: Ivana Balušíková - 0902 904 201

4. HODNOTENIE SÚŤAŽE

5.1. Kritériá hodnotenia

3.1.1. V kategóriách umeleckého prednesu súťaže jednotlivcov:

3.1.1.1. dramaturgická príprava predlohy

3.1.1.1.1. **vhodnosť výberu textu** podľa veku a typu recitátora,

3.1.1.1.2. **myšlienková a umelecká náročnosť predlohy,**

3.1.1.1.3. **originalita a objavnosť predlohy,**

3.1.1.1.4. **správne pochopenie obsahu** a zmyslu textu,

3.1.1.1.5. **rozbor, členenie a úprava predlohy,**

3.1.1.1.6. **vystihnutie žánrových a štýlových osobitostí textu,**

3.1.1.1.7. **aktuálny výklad** recitovaného textu;

3.1.1.2. tvorivosť a osobnostný prístup recitátora

3.1.1.2.1. **schopnosť vnútorného videnia a** cítenia recitátora,

3.1.1.2.2. **schopnosť vytvorenia vzťahu, názoru a postoja** k textu,

3.1.1.2.3. **hlasová a rečová technika** recitátora,

3.1.1.2.4. **originalita a kultivovanosť** rečového prejavu a vystupovania,

3.1.1.2.5. **tvorivá práca** s recitátorskými výrazovými prostriedkami,

3.1.1.2.6. **funkčnosť použitia slovných a mimoslovných prostriedkov,**

3.1.1.2.7. **výstavba, gradácia a pointovanie** prednesu,

3.1.1.2.8. **miera rozumovej a citovej účasti** na prednese;

3.1.1.3. pôsobivosť prednesu na poslucháča

3.1.1.3.1. **zacielenosť** na poslucháča a kontakt s ním,

3.1.1.3.2. **presvedčivosť** interpretácie,

3.1.1.3.3. **pôsobenie recitátora ako osobnosti,**

3.1.1.3.4. **originálnosť recitátora** a jeho výkonu.

3.1.2. V kategóriách **recitačných kolektívov a divadiel poézie:**

3.1.2.1. **dramaturgia**

- 3.1.2.1.1. **vhodnosť témy a predlohy** pre kolektív (vek, sociálne a kultúrne zázemie, špecifickosť kolektívu),
- 3.1.2.1.2. **myšlienková a umelecká náročnosť predlohy,**
- 3.1.2.1.3. **originalita, novosť a objavnosť** predlohy,
- 3.1.2.1.4. **spracovanie literárnej predlohy** do scenára (rešpektovanie témy, formy a špecifickosti literárnej predlohy; vystihnutie obsahových, žánrových a štýlových osobitostí textu; vystihnutie aktuálnosti obrazov, myšlienok či formy textu; členenie na party),
- 3.1.2.1.5. **uplatnenie dramatických zákonitostí** pri tvorbe scenára,
- 3.1.2.1.6. **harmónia literárnosti a dramatickosti** v scenári,
- 3.1.2.1.7. **pochopenie obsahu** a zmyslu predlohy a scenára,
- 3.1.2.1.8. **aktuálnosť predlohy** a scenára,
- 3.1.2.1.9. **dramaturgické a pedagogické zámery a ciele,** ich naplnenie v scenári;

3.1.2.2. **javiskové stvárnenie**

- 3.1.2.2.1. **jasnosť a cieľ** režijnej koncepcie,
- 3.1.2.2.2. **zreteľnosť myšlienково-poetických rovín a javiskových obrazov,**
- 3.1.2.2.3. **členenie, charakter výstavby a temporytmus** inscenácie,
- 3.1.2.2.4. **hlasová a výrazová úroveň interpretov** (technika hlasu a reči jednotlivcov a zboru; čistota, výraz, plasticosť sólových interpretov a zboru; charakteristika, vzťahy, funkcie jednotlivcov a zboru; tempo, rytmus, kompaktnosť interpretačného kolektívu),
- 3.1.2.2.5. **zvukové a hudobné spracovanie** inscenácie (výber zvukových a hudobných prvkov a ich funkčnosť, výber hudby a jej funkčnosť, zvukovo-rytmická, spevácka, zborová a hudobná interpretácia)
- 3.1.2.2.6. **pohybové, prípadne choreografické spracovanie** inscenácie (charakter, cieľ, funkčnosť, nápaditosť pohybu a choreografie vo vzťahu k téme a dramaturgicko-režijnému cieľu; pohybová úroveň a technika interpretov, realizácia javiskových a choreografických foriem),
- 3.1.2.2.7. **výtvarné spracovanie** inscenácie (výber, charakter a funkčnosť hmotného – výtvarného – materiálu vo vzťahu k téme, scenáru a k dramaturgicko- režijnej koncepcii; estetika farieb a tvarov v kostýmovaní a scénografii, výtvarný štýl inscenácie; pohyb výtvarného materiálu na scéne, jeho funkčnosť, obrazotvornosť a technická presnosť),
- 3.1.2.2.8. **koexistencia a súhra všetkých javiskových zložiek;**

3.1.2.3. **zameranosť na diváka**

- 3.1.2.3.1. **komunikatívnosť** inscenácie s divákom,
- 3.1.2.3.2. **súhra slovného, poetického a dramatického** v inscenácii,
- 3.1.2.3.3. **originálnosť a jedinečnosť** inscenácie.

5. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- 7.1. Propozície nadobúdajú účinnosť podpisom generálneho riaditeľa Národného osvetového centra.
- 7.2. Prípadné zmeny, doplnenia a spresnenia propozícií vydáva Národné osvetové centrum.
- 7.3. Súťaž nie je realizovaná za účelom dosiahnutia zisku.
- 7.4. V dôsledku nesplnenia akýchkoľvek podmienok uvedených v týchto propozíciách nemusia byť súťažiaci prijatí do súťaže, alebo môžu byť zo súťaže vyradení.
- 7.5. Počas celého priebehu podujatia majú byť všetci súťažiaci k dispozícii vyhlasovateľovi; môžu byť podľa potrieb požiadaní na prezentačné a spoločenské sprievodné aktivity v mieste konania súťaže i v blízkom okolí.
- 7.6. Deti sú povinné prísť na súťaž v sprievode dospelaj osoby (pedagóga, vedúceho súboru, rodiča alebo inej dospelaj osoby), ktorá chráni ich bezpečnosť a rieši ich problémy organizačného či sociálneho charakteru.

- 7.7. Súťažiaci prihlásením do súťaže vyhlasujú, že ich súťažné dielo má vysporiadané všetky práva viažuce sa k tomuto dielu, najmä autorské práva a nezasahuje do práv a právom chránených záujmov tretích osôb.
- 7.8. Súťažiaci dávajú prihlásením do súťaže súhlas Národnému osvetovému centru a organizátorom jednotlivých kôl súťaže na vyhotovenie a použitie ich fotografií, audiovizuálneho záznamu umeleckého vystúpenia na súťaži, ako aj ich rozmnoženín na účely archivácie, zaradenia do databázy, realizácie propagačných a vzdelávacích aktivít, za účelom šírenia osvetovej činnosti v pôsobnosti organizátorov jednotlivých kôl súťaže a Národného osvetového centra.
- 7.9. Súťažiaci vyhlasujú, že sa oboznámili s podmienkami spracúvania osobných údajov Národným osvetovým centrom, ktoré je dostupné na www.nocka.sk alebo v Národnom osvetovom centre.